

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
Michał Heller, Józef Życiński, Epistemologiczne aspekty związków filozofii z nauką	7
1. Epistemologia bez izolatek	7
2. Wpływ idei filozoficznych na powstawanie i ewolucję teorii naukowych	9
3. Filozoficzne implikacje teorii empirycznych	10
4. Analiza filozoficzna uwarunkowań empirycznych	12
5. Epistemologia more Platonico	16
1. FILOZOFOWAĆ POZA KONTEKSTEM NAUKI	17
Karl Rajmund Popper, Hegel i nowy trybalizm	19
2. MIĘDZY RELIGIĄ A NAUKĄ	34
Józef Tischner, Wokół spraw wiary i rozumu	35
O szukającej wierze	37
Wiara jako nadbudowa	39
Jeszcze jeden krok	41
Dezintegracja i szukanie	43
Pytanie esencjalne	45
Dyskusja nad referatem ks. J. Tischnera	46
Michał Heller, Doświadczenie granic	53
Jean Ladrière, Filozofia chrześcijańska a nauka	60
1. Problem filozofii chrześcijańskiej	60
2. Nauka z punktu widzenia filozofii chrześcijańskiej	62
3. Przyczynek nauki do ontologii zdarzenia	66
4. Struktura zdarzenia	68
5. Ku ontologii zdarzeniowości	69
3. EPISTEMOLOGICZNE PROBLEMY REALNOŚCI ŚWIATA	73
Bonawentura Kochel, Od episteme do creatio	74
1. Człowiek z właściwościami	74
2. Kreacja we wnętrzu	74
3. Droga integracji	79
4. Wielość światów	79
5. Sztuka in statu nascendi	82
Józef Życiński, Empiryzm konstruktywny a spór o istnienie . świata	84

4. MIĘDZY MATEMATYKĄ A FILOZOFIĄ	95
Jan Woleński, Metamatematyka i filozofia	96
Michał Heller, Znaczenie znaczenia	105
René Thom, Ku odrodzeniu filozofii przyrody	113
5. OD PLATONA DO WSPÓŁCZESNEJ FIZYKI	124
Julius T. Fraser, Wyjście z jaskini Platona: Naturalna historia czasu	125
1. Wprowadzenie	125
2. Jaskinia Platona	126
3. Drgająca strzała	127
4. Pojęcie „umweltu”	129
5. Metafora jaskini na nowo odczytana	129
6. Dzieła bez nazwy	130
7. Narodziny życia, terażniejszości, starzenia się, śmierci, etc	131
8. Mózg i umysł	134
9. Wolność i bezwład języka	135
10. Który kierunek prowadzi wzwyż?	137
Carl F. von Weizsäcker, Filozofia grecka i fizyka współczesna	140
1. Fizyka a filozofia	140
2. Realizm, pozytywizm, transcendentalizm	142
3. Ku filozofii greckiej	144
4. Platońska koncepcja filozofii	145
5. Metafora jaskini	146
6. Fizyka Platona	148
7. Platon, Arystoteles i my	149
Michał Heller, Ewolucja pojęcia masy	152
Wprowadzenie	152
1. Z przednaukowej historii zagadnienia	152
2. Powstanie fizycznego pojęcia masy	154
3. Dygresja na temat filozoficznych sporów o materię	156
4. Klasyczne definicje podręcznikowe	158
5. Masa w mechanice kwantowej i w kwantowej teorii pola	159
6. Z problematyki masy w ogólnej teorii względności	160
7. Czy fizyka jest nauką o materii	161
8. Fizyka i obraz świata	163
Charles W. Misner, Niematerialne składowe obiektów fizycznych	164
Józef Życiński, Filozoficzne aspekty matematyczności przyrody	170
O. Wprowadzenie	170
1. Dlaczego przyroda jest matematyczna	172
2. Metodologiczne spekty hipotezy pola racjonalności	176
3. Ontologiczne następstwa hipotezy pola racjonalności	181

6. Z METODOLOGICZNYCH I FILOZOFICZNYCH ZAGADNIENÍ FIZYKI	186
Leszek M. Sokołowski, Alberta Einsteina filozofia fizyki	187
1. Tło filozoficzne	187
2. Struktura teorii naukowej	191
3. Swobodna gra pojęć	193
4. Teoria a doświadczenie	196
5. Konkurencyjność teorii	197
6. Unifikacja fizyki	199
7. Fizycy wobec filozofii Einsteina	200
Zygmunt Chyliński, Podstawowe modele teoretyczne fizyki i operacjonizm	202
1. Podstawowe modele teoretyczne a stałe uniwersalne	202
2. Operacjonizm	204
3. Spójność-niespójność operacyjna danego modelu podstawowego	205
Jerzy Szczęsny, Jacek Urbaniec, Myślenie poziome, Powstanie mechaniki kwantowej	209
II — 1. Myślenie a język	210
2. Myślenie a mity	211
3. Myślenie a słowa-reflektory	212
III — 1. Zaburzenia	214
2. Usuwanie zaburzeń	215
3. Reguły metodologiczne	217
4. Zmiana znaczeń	217
5. Dynamiczny rozwój nowej teorii	219
J. Rayski, Antynomie przyrody ożywionej i nieożywionej, zjawisk fizycznych i psychicznych	224
1. Materia ożywiona i nieożywiona	224
2. Paralelizm psycho-fizyczny	227
Appendix	230
Mieczysław Sawicki, Cz. Białobrzski jako filozof przyrody	231
ZAKOŃCZENIE	242